

4. Іванова Л. Ю. Класифікація форм адміністративно-юрисдикційної діяльності органів внутрішніх справ. *Право і безпека*. 2012. №4. С. 57-61

5. Петров В. Г. *Форми адміністративно-правової діяльності правоохоронних органів*. Наукові праці НУ ОЮА. 2015. С. 442-447.

Володимир Тимофєєв,
старший викладач кафедри
актико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Діана Хованова,
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТИВНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ: ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

Аналізуючи результати статистичних даних Генеральної прокуратури України [1], ми звернули увагу на стрімке збільшення кількості злочинів у порівнянні з попередніми роками. Детермінантою такого негативного явища є сукупність соціальних, економічних, політичних факторів, які впливають на настрої громадян. Поруч з динамічним розвитком злочинності процвітають супутні та притаманні їй алкоголізм, наркоманія, ігроманія, безпритульність. Працівники Національної поліції, в умовах постійної загрози життю та здоров'ю змагаються за безпеку населення та протидіють злочинності. У своїй діяльності поліцейський дотримується норм Закону України «Про Національну поліцію» [2], який закріплює підстави та порядок застосування поліцейських заходів примусу, а саме: фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї.

У цій роботі ми зосередили увагу на активному застосуванні вогнепальної зброї, як найбільш суворому заході примусу. Для повного та об'єктивного дослідження теми роботи необхідно окреслити походження терміну застосування та активного застосування вогнепальної зброї, з'ясувати різницю між вказаними поняттями.

Етимологічний аналіз терміну «застосовувати», провів вчений В.І. Осадчий [3], який зазначив що це використання, вживання чого-небудь з користю, користування чимось, що виражається у активній поведінці. Враховуючи це можна дійти висновку, що В.І. Осадчий фактично прирівнює зміст термінів застосування вогнепальної зброї та її використання. На нашу думку це не доцільно, адже відповідно у ч. 13 ст. 46 Закону України «Про Національну поліцію» [2] окреслено вичерпний перелік підстав використання вогнепальної зброї поліцейським, а саме: – «поліцейський може використати вогнепальну зброю для подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил, або для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського та інших осіб». Також, різниця між двома термінами полягає у тому, що застосувати вогнепальну зброю поліцейський може лише до людини, а використати для забезпечення допоміжних функцій: виклик підкріплення та подання сигналу тривоги. Що стосується використання вогнепальної зброї для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського та інших осіб тут погляди вчених розбігаються, адже тварини відносяться до ряду живих. На нашу думку, законодавець при обранні терміну «використання» щодо знешкодження тварин опирався на ст. 180 Цивільного кодексу України [4], яка закріплює статус тварин як речей.

Процес застосування вогнепальної зброї охоплює такі етапи: оголення вогнепальної зброї, приведення її до бойової готовності та спрямування у бік правопорушника. Крім цього, законодавчо закріплене поняття активного застосування вогнепальної зброї, яке залишається не розтлумаченим і породжує спори між правоохоронцями.

Так, наприклад Т.П. Мінка разом з колективом авторів Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ у науково-практичному коментарі Закону України «Про Національну поліцію України» [5] визначив активне застосування зброї як застосування вогнепальної зброї без попередження. Випадками такого застосування є:

- 1) при спробі особи, яку затримує поліцейський із вогнепальною зброєю в руках, наблизитися до нього, скоротивши визначену ним відстань, чи доторкнутися до зброї;
- 2) у разі збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням бойової техніки, транспортних засобів або інших засобів, що загрожують життю чи здоров'ю людей;
- 3) якщо особа, затримана або заарештована за вчинення особливо тяжкого чи тяжкого злочину, втікає із застосуванням транспортного засобу;
- 4) якщо особа чинить збройний опір;
- 5) для припинення спроби заволодіти вогнепальною зброєю.

Крім цього існує думка, що активне застосування вогнепальної зброї полягає у оголенні вогнепальної зброї, приведення її до бойової готовності, спрямування у бік правопорушника та здійснення декількох (два та більше) пострілів. Після активного застосування вогнепальної зброї поліцейський зобов'язаний негайно повідомити свого керівника, який повідомить відповідного прокурора та центральний орган управління Національної поліції.

Отже, ми розглянули питання етимологія визначень «застосування» та «використання» вогнепальної зброї, проаналізували наукові дослідження за темою активного застосування вогнепальної зброї, надали визначення поняття активне застосування вогнепальної зброї та надали його характеристику.

1. Статистичні дані Генеральної прокуратури України. URL: <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html> (дата звернення: 30.09.2020 року)

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 30.01.2021 року).

3. Осадчий В.І. Кримінально-правова складова регламентування поліцейських заходів примусу в Законі України «Про Національну поліцію». *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*, 2015, 4: 154-160.

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України 18.12.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page> (дата звернення: 30.01.2021 року)

5. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.

Максим Шевяков,
старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КОЛІЗІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНІХ ПРИГОД НА ТРАНСПОРТІ: АНАЛІЗ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Динамічний розвиток суспільних відносин, зокрема на транспорті, вимагає негайних та вчасних нормативно-правових удосконалень. Це необхідно, перш за все, для недопущення порушення правоохоронними органами Конституції та законів України в процесі правозастосовної діяльності. Дуже часто представники Феміди через нормативну неврегульованість аспектів суспільних відносин застосовують наявні в законодавчій базі норми права, які за певних безпрецедентних обставин справи не підлягають застосуванню, хоча є, на перший погляд, вірними.

За останні півстоліття по всій земній кулі прогресує дорожньо-транспортна інфраструктура усіх рівнів. Активно випускаються транспортні засоби найновітніших технологій та модифікацій, які характеризуються підвищеним ступенем комфортабельності, надійності та безпеки. У наш час автомобільний транспорт користується величезним попитом на ринку збуту серед водіїв-автолюбителів, число яких з кожним роком більшає.

Наведені фактори обумовлюють підвищену доступність транспортних засобів для категорій осіб, які по-перше, не мають відповідних умінь, навичок та знань щодо користування джерелами підвищеної небезпеки, а по-друге, не мають права на керування транспортни-